

NOTRANJEC

Izhaja vsako soboto

in velja po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K. Posamezne številke po 10 vin. Na naročbe brez denarja se ne oziramo. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Breg št. 12.

GLASILO

KMETSKE STRANKE NA NOTRANJSKEM.

Inserati

se računajo za celo stran 36 K, za $\frac{1}{2}$ strani 25 K, za $\frac{1}{4}$ strani 18 K, za $\frac{1}{8}$ strani 9 K, za $\frac{1}{16}$ strani 5 K, $\frac{1}{32}$ strani 3 K. Pri večkratni objavi primeren popust.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Izrinjeni.

Že ko je volilna reforma za poslansko zbornico postajala zakon, so klerikalci proti plačilu v kranjskem deželnem zboru začeli predčasno kričati, kako neizmerno ugodno je volilna reforma urejena za Slovence. Med tem, ko so vsi narodi hiteli, da uveljavijo svoje pritožbe, so Slovenci zadovoljni in skromni stali v kotu. Nihče se jih ni bal, ker je vedel, da Šušteršič in Žitnik glasujeta za vsako vladno predlogo, in naj bo še tako slabo.

Slično temeljno taktično pogreško so napravili klerikalci prilikom nagodbe. Čez noč so začeli kričati, kako neizmerno je koristna za Slovence, in kako je vsak Slovenec, ki je proti njej, — izdajalec. To pa zaradi železnice v Karlovec, glede katere so si Ogri izgovorili vso tarifno prostost. Železnica je morala priti, ker jo država rabi.

Že oni dan smo rekli, da more le političen praznoglavec misliti, da izgubimo novo železnico, če imamo proti nagodbi pomisleke. Vsem narodom je prinesla nagodba nekaj, in vendar je morala vlada vsak klub zase s koncesijami in ministrskimi sedeži pridobiti zanj! Vsi so vedeli, da je zdaj edini in za dolgo zadnji hip, v katerem se da od vlade mnogo iztisniti. Tako pa „zadovoljnih Kranjcev“ vlada ni niti prašala, ker so po Šušteršiču na vsa usta kričali, da glasujejo za nagodbo brezpogojno.

Pojasnili smo že, da o podržavljenju idrijske reke in trgovske akademije v proračunu ni govora, torej so obljube klerikalcev prazne, pojasnili smo tudi, da se je Nemcem posrečilo, doseči dve nemški višji gimnaziji na Kranjskem, kar proglašajo klerikalci za — uspeh. Torej praznih rok, izrinjeni od mize, pri kateri nam gre glas in delež se vračajo Slovenci od zgodovinskega trenutka.....

Ta hip je porabil „Jugoslovanski klub.“ Stopil je v opozicijo proti vladi in nagodbi. Hrvati, ki jih avstrijska in ogrska vlada ubijata, in napredni Slovenci so začeli boj proti obema vladama. Vsak Slovenec, ki mu je kaj na srcu vzajemnost s Hrvati, vsak razumen mož, ki spoznava važnost te dobe, bo dal poslancem „Jugoslovanskega kluba“ prav, če stopijo v opozicijo.

Politične vesti.

Češki kmet Prašek je postal minister — rojak. Agrarci žal niso dosegli, da bi postal njihov zaupnik poljedeljski minister, kjer bi edino bil na mestu. Poljedeljski minister je postal nemški klerikalec Ebenhoch.

Ministerstvo je sedaj sestavljeno tako: ministerpredsednik Beck (uradnik Nemec), naučni minister Marhét (nemški liberalec), trgovinski minister dr. Fiedler (Mladočeh), poljedeljski minister Ebenhoch (nemški klerikalec), železniški minister Deršata (nemški narodnjak), notranji minister Binert (uradnik, Nemec), domobranski minister Lačer (oficir), finančni minister Koritkovskij (uradnik, Poljak), javnih del minister dr. Gesman (nemški klerikalec), pravosodni minister Klein (uradnik, Nemec), češki minister Prašek (agrarec), nemški minister Peška (agrarec), poljski minister Dzien-dušickij (mesto njega pride Abrahamovič).

Gostinčar je skrpal krvavo interpelacijo zoper državnega pravdnika Trenza, češ da je najkrivičnejši človek. Cesar je podelil pretekli teden dr. Trenzu — visok red!

Domače vesti.

Poročil se je pretečeni pondeljek gospod Davorin Šetinc, trgovec na Vrhniki z gospico Betko Burgerjevo iz Postojne. Bilo srečno!

Podoknico je priredilo postojnsko pevsko društvo „Postojna“ gospici Betki Burgerjevi na predvečer poroke.

25letnico svoje trgovine obhaja dne 22. t. m. gosp. Gregor Pikel, župan postojnski.

Kap je zadela Josipa Grossa v Rakitniku. Pokojnik je bil brat rajnega Frana Grossa, bivšega učitelja pri Sv. Ivanu. N. v. m. p.

Bivši načelnik železniške postaje v Logatcu gosp. Matija Monetti, sedaj v Matzlainsdorfu pri Dunaju obhajal je te dni 35 jubilej svojega definitivnega službovanja pri južni železnici in je ob tej priliki prosil za umirovljenje. Naseli se v svojem rodnem kraju na Spodnjem Štajerskem. Želimo mu, da bi še veliko let živel čil in zdrav med svojimi slovenskimi rojaki.

Barake Rudečega križa, katere je deželna vlada poslala ob času epidemičnega legarja v Postojni, so včeraj zopet odposlali nazaj v Ljubljano. Rabil jih ni nikdo, bilo ni nobenega bolnika v njih. Zadostovala je popolnoma okrožna bolnica v Postojni.

Kmetijska podružnica v Matenjivasi ima v nedeljo, dne 24. t. m. ob 1½ 4. uri popoldan v Št. Ivanski šoli svoj redni občni zbor. Na vspredu je predavanje g. ravnatelja Gustava Pirca o živinoreji in izboljšanju pašnikov, poročilo načelnikovo o delovanju podružnice,

pobiranje udnine, naročitev sadnega drevja i. t. d. Nadejati se je obile vdeležbe, osobito radi predavanja obče priljubljenega g. ravnatelja.

Iz Novega Sveta pri Hotederšici. V št. 44. „Domoljuba“ so med drugim zapisane pod notico iz Hotederšice tudi nasledne besede: „Naj bi rajši učenjak R. govoril o tistem denarju, vsled katerega ima njemu najbližja oseba umazane roke.“ Govoril bodem precej o tem denarju, kakor hitro izvem, kak denar je to. Sedaj javno zahtevam, da mi nesramni, lažnjivi Lažiljubov dopisnik očitno pred vsem svetom dokažeš, od katerega denarja in od kedaj da ima meni najbližja oseba umazane roke. Po mojem mnenju je meni najbližja oseba moj oče. Torej podvizajte se v najkrajšem času z dokazi na dan. Ako se to ne zgodi, dobi vso to stvar v roke c. kr. sodnija. Vsaka reč ima svoj začetek in svoj konec. V Novem Svetu, dne 11. novembra 1907. Marko Rupnik ml.

Cesta Postojna-Podkraj. Dne 25. t. m. se bo vršila revizija novoprojektirane cestne proge: Postojna-Podkraj, ter varijante, oziroma stranske cestne proge Zagon - Landol - Brinje - Predjama. Komisija, obstoječa iz referenta deželne komisije Ludovika markija Gozanija, dež. stavb. svetnika Ivana Böltza, dež. nadinženerja Ivana

Listek.

Po vasi govorijo.

Rumunsko spisal Ivan Slavici.

(Dalje.)

Petelini so oznanjevali jutro; govedo se je začelo oglašati, kokoši, race in gosi so si uravnemale perje, in dan je počasi vstajal iz temine.

Miha se je premetaval nemiren po postelji; ni mu bilo jasno, ali je to noč spal, ali bdel, imel je občutek trudnosti kakor človek, ki je pretrpel udarec za udarcem in vsled tega ni več zmožen jasno misliti. Težko mu je bilo vstati, in malone nejevolja ga je obšla, ko je pomislil, da bo moral danes sprejemati Martine snubače, da bo moral z njimi govoriti, jim streči in natančno paziti na svoje besede in na besede gostov. Ko se je oblekel, bil je še čmernejši kakor druge dni in je hodil, brez pravega opravka po hiši sem ter tja. Hudo mu je bilo pri srcu, a odleglo mu je nekoliko, ko so se odprla vrata in je vstopila Ana.

„Miha!“ rekla je Ana, „ne vem, kaj hodi Marti po glavi. Včeraj je pozno v noč sedela pod hruško na vrtu. Po vrnitvi je bila tiha in žalostna, a ko se je vlegla k počitku, začela je vzdihovati; tudi v sanjah je jokala neutolažljivo. Ne vem, če bo to imelo dober konec,“ nadaljevala je ter brisala solze.

„Ti tega ne veš?“ odvrnil je Miha, „mogoče, da tega ne veš. Lej, ona se veseli, da pride enkrat od

hiše, ravno tako, kakor se veseliva tega jaz in ti. Vedi, nikdo več ne bo ostal pri nas, še pes in mačka ne, če gre enkrat ona od doma. Vsa hiša bo šla z njo.“

Težko mu je bilo pri srcu, a ni hotel tega kazati; tudi njegova žena ni smela zvedeti, da je bil tako mehak.

„Že mora tako biti,“ nadaljevala je Ana, „danes zjutraj sem jo vprašala: „Marta, ljubo dete, kaj ti je?“ Ona pa je molčala in molčala, niti besedice nisem mogla spraviti iz nje. Le tako prestrašeno me je pogledala, kakor, da bi me hotela kaj prositi, kakor, da bi me hotela prositi odpuščanja, a molčala je, kar me je silno bolelo. „Slednjič je rekla, kakor v sanjah: „Nič! a meni je tako hudo; prosi očeta, da se zaroka danes ne bi vršila.“

„Tako? Ali se nočeš omožiti s Tudorjem?“ vprašala sem jo prestrašena.

„Da“, rekla je, „vzela ga bom — pozneje — le danes ne.“

„Poslušaj, Mihec, srce mi poka, kadar jo gledam, tako, kakor je zdaj. Sporoči jim, da danes ne more biti, da je Marta bolna, da ji ni dobro... no, reci, kar hočeš!“

Miha je poslušal pazno, ko pa je žena začela govoriti, naj se odgodi zaroka, pogledal jo je začudeno.

Gledal jo je dolgo ter slednjič rekel: „Ana, zdi se mi, da se ti je zmešalo. Ali res misliš, da se da ta stvar, kar meni nič, tebi nič odvrniti? Sprejel sem Kozmove odposlance, poštene može, kateri ne razumejo šale, dal sem jim besedo, vsa vas ve, da sva jaz in Kozma zadovoljna z možitvijo, in sedaj, naenkrat —

Sbrizaja, c. kr. komisarja za agrarske operacije dr. Frid. Lukana in agrarnega nadzornika c. kr. gozdarskega svetnika Viljema Putika, se bo sestala dne 25. t. m. po dohodu popoldanskega poštnega vlaka v Postojni in še tisti dan ogledala začetek proge in most pri Jami. Drugi dan, 26. t. m. krene proti Bukovji in ogleda stranske proge, tretji dan, 27. t. m. pa obhodi progo Bukovje - Podkraj. K udeležbi so vabljeni interesovani okrajni cestni odbori, občinski in krajevni zastopi ter graščini Haasberg in Vipava.

Vzajemno zavarovalnico za govejo živino so nameravali osnovati v Postojni že lansko leto, a vlada dotičnih pravil, posnetih po primorskem vzorcu, ni potrdila. Pretečeno nedeljo je dotični odbor sklenil predložiti c. kr. deželni vladi nova pravila, sestavljena po vladnem vzorcu, v nadi, da sedaj ne bo nobenih ovir za odobrenje. Če ne bo treba predolgo čakati na odobrenje, bo zavarovalnica pričela poslovati že z novim letom.

Postojnski trgovci so na svojem tovariškem sestanku, ki so ga imeli v torek, dne 12. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu pri „Kroni“ glede odpiranja in zapiranja trgovin soglasno in s častno besedo se zavezali in sklenili sledeče določbe: Ves čas od 1. oktobra do 31. marca odpirale se bodejo trgovine zjutraj ob

pol 7. uri in zapirale ob 8. uri zvečer. V času od 1. aprila do 30. septembra se bodejo odpirale trgovine zjutraj ob 6. uri in zapirale ob 9. uri zvečer. Izjeme so le teden pred božičnimi in teden pred velikonočnimi prazniki. Ob tem času se ima trgovine lahko dalj časa otvorene. Ob nedeljah in praznikih bodejo trgovine odslej otvorene od 7. ure — 10. ure dopoldne, med 10. mašo bodejo zatvorene, ter od 11. ure — 12. ure se imajo vse trgovine brez razlike popolnoma zatvoriti. Nadzorovalno moč bode izvrševalo županstvo ter se bodejo prestopki teh določb obravnavali in kaznovali istotam z denarno globo, in sicer: v prvič z globo 10 K, v drugič 20 K, v tretjič 50 K itd., v prid družbi „sv. Cirila in Metoda“. Omenjene določbe se bodejo slav. občinstvu naznanile v domačem glasilu „Notranjcu“, dalje jih bodejo oklicale pred farnimi cerkvami županstva. Da se slavno občinstvo pravočasno o tem sklepu obvesti, stopijo te določbe v veljavo šele z 1. decembrom t. l. Slavno občinstvo v Postojni in okolici se na te določbe že sedaj opozarja ter uljudno naproša, da si svoje potrebščine v omenjenem času blagovoli preskrbeti.

Za „Sokolski dom“ v Postojni so darovali: gosp. Krajcer, železniški uradnik iz Št. Petra nabral v „Narodnem hotelu“ v Postojni svoto K 446, br. Zoran

naj svojo, s premislekom izrečeno, besedo prelomim — ali res hočeš, da se nam bo vsa vas smejala?!“

„Pa, če Marta le noče?“ ugovarjala je ona.

„Noče“? odgovoril je Miha, kakor v dvomu. „Slišal sem in razumem, da noče, a v tej zadevi je le moja volja odločilna in jaz hočem, da se vrši vse tako, kakor mora biti!“

„Glej, Mihec, ne bodi trdosrčen!“

„Ženska!“ zaklical je razburjen, „miruj! Ne zaneti mi ognja v glavi, kajti, kakor gotovo verujem v Boga, razbil bom vse, kar mi pride pod roke! Pusti me — nič se ne da spremeniti!“

Ana je počasi in tiho odšla, Miha pa je hodil po sobi gor in dol.

„Napravil bom svatbo,“ mrmral je sam pri sebi „da bo sedem vasi govorilo o nji. Leto dni naj traja gostovanje, da bodo še vnuki vedeli pripovedovati, kako je bilo takrat, ko je Miha oddal edino hčer in sklenil svaštvo s Kozmom Florijanom!“

Na to je šel na dvorišče in, ko je stopal proti skednju, se je vsajal nad vsakim, kdor se mu je približal; nič mu ni bilo po volji in nikakor ni mogel priti do dostojanstvenega miru, s katerim je gospodaril druge dni.

„Danes je gospodar prav slabe volje,“ rekel je Marka, pri katerem je kakor z lučjo iskal vzroka, da bi ga oštel.

Nato je Miha odšel z dvorišča, namenjen je bil k županu in v cerkev.

Opirajoč se na dolgo palico, korakal je ponosno, s povzdignjeno glavo sredi ceste, ljudje pa so vstajali spoštljivo in ga pozdravljali.

Mlade žene, deklice in otroci so hiteli k njemu, da se dotaknejo s čelom njegove roke. Akoravno je bil slabe volje, se mu je to vendar dobro zdelo.

Odzdravljaj je neprenehoma na desno in levo, povpraševal može in žene, kako je že kaj pri njih, božal je dekleta po licih in jim nagajal z vprašanjem, ali se bodo kmalu močile, podaril je vsakemu otroku nekoliko drobiža, one iz boljših hiš je še posebej pohvalil in tako je prišel le počasi naprej.

Čutil je poglede, ki so mu sledili, čutil, da vse govori le o njem in o tej težko pričakovani svatbi.

Ko se je Miha spomnil svatbe, ga je zbolelo pri srcu, kajti od kar je bil izvedel, da Marta želi zaroko preložiti, je bil močno vznemirjen, a tolažil se je z mislijo na cenjeno svaštvo.

„Da!“ je rekel sam pri sebi, „Miha mi izkazuje veliko čast, a čast, katero mu izkažem jaz, je mnogo večja; saj mu dajem najdražji biser svoje hiše!“

Zatopljen v take misli, prišel je k potoku. Tu je šla pot navzdol. Tostran potoka stala je hiša, pred njo je sedelo pet žensk v živahnem pogovoru.

Ko se jim je bil Miha približal, vstale so in so gledale za njim.

Miha se jim je posmejal, pokimal jim z glavo ter šel dalje.

Potok je imel po leti malo vode, struga je bila skoro vse leto prazna, le ob deževji je nekoliko narastel, a nikdar ne toliko, da vozovi in ljudje ne bi zlahka prišli čez. Ker je pa Miha imel večkrat opravke onstran potoka, mu je bilo neprijetno vedno skakanje od kamna

Zakotnik, pomota 2 K, br. Josip Rusjan izročil svoto 22 K, ki jo je nabrala gospa Mici Ditrich na ženitovanju gospodičine Betike Burgerjeve. Nabiralcem in darovalcem iskrena hvala! Na zdar! — Bratje Sokoli, zbirajte pridno za „Sokolski dom“, ker telovadnice je nujno treba! Želeti bi bilo, da se že prihodnjo pomlad prične z gradbo „Sokolskega doma“. Do danes znaša sklad za „Sokolski dom“ K 459.87. Za ta kratek čas dovolj. Svota je naložena plodonosno v „Notranjski posojilnici“. Torej le pridno naprej! Na zdar!

Legar v Postojni je ponehal popolnoma in ni nobenega bolnika več.

Občinski zastop škofjeloški je v svoji seji od dne 6. t. m. na predlog g. župana Nikota Lenček soglasno sklenil sledečo resolucijo: „Občinski odbor mesta Škofja Loka izreka s tem svoje ogorčenje zaradi neosnovanih napadov na tukajšnjega sodnega adjunkta gospoda Oskarja Deva, kakor jih je v zadnjem času večkrat prinašal ljubljanski dnevnik „Slovenec“. Pri vsem tukajšnjem prebivalstvu je gospod Dev ne le priljubljen kot izvrsten družabnik, ki se ne vtika v nobeno politiko, ampak tudi čislán kot dober in nepristranski sodnik. Kdor trdi, da dela gospod adjunkt Dev pri svojem kazenskem ali civilnem uradovanju razlike med strankami po njih političnem mišljenju, ta govori

neresnico. Želeti bi bilo le, da bi imeli v Škofji Loki vedno tako obče priljubljenega, spoštovanega in vsem strankam enako postrežnega sodnega adjunkta, kakor je gospod Dev.“

Volitve v slavinski občini so prinesle sijajno zmago kmetske stranke nad klerikalci. — Tudi v Podkraju so propali klerikalci.

Iz Senožec so že začele prihajati pritožbe nad novim župnikom, češ, da že skrbi za bisago. Farani mu groze, da se mu bo zgodilo podobno kakor že enkrat, pa če grejo prav do škofa. Mi dopise zadržujemo, da damo Janezu Možini priliko se še premisliti.

Iz reške doline. V zadnjem času se večkrat sliši o reški dolini. Ta dolina je dobro znana našim čitateljem, a tistemu, ki mu ni, povemo, da je Trnovo središče reške doline. Od tam izhajajo dopisi v resnicoljubnega „Domoljuba“, kateremu bomo včasih odgovorili, ako se nam bode zdelo vredno. V zadnjem času je postal v našem okraju silen učenjak neki bivši študent, ki ima na dan 24 ur časa. Baha se, da se pripravlja za neko izkušnjo, zato pa noče delati, ampak pride vsak dan iz Bistrice, kjer stanuje pri očetu, ki je čevljar in se muči, da se preživi, v Trnovo in gre v gospodarsko društvo. Od tam gre h kaplanu Hrovatu v stanovanje. Prišli bomo drugič z nekimi pismi. —

do kamna; dal je torej napraviti pred dvema letoma brv. Bila je okoli dva in pol sežnja dolga, široka pa le za dve deski, ki sta bili pritrjene z močnimi žebli na debelih brunih.

Ko se je Miha približeval potoku, zagledal je na drugi strani velikega, močnega moža, ki je s težkimi koraki prihajal proti brvi.

Mož je bil Kozma Florijan Kazaku. To je bila največja neprimlika, ki se jima je mogla prigoditi ta dan. Po predpisih se očeta neveste in ženina na dan zaroke ne smeta srečati pred večerom, ali pa, če se že slučajno vidita kje od daleč, naj se le prijazno pozdravita, a govoriti ne smeta. Tukaj pa, na tej ozki brvi, si bo treba vsaj podati roke in menjati par besed.

Miha se je nekoliko zamislil.

Zgoraj pred hišo so stale ženske ter so ga opazovale; pred njim je bila ozka brv, na kateri sta se komaj mogla izogniti dva človeka; nastalo je torej vprašanje, kateremu izmed njiju gre čast, da gre prvi čez potok.

Oba sta se z odločnimi koraki bližala brvi, tako enakomerno, da sta bila ob istem času pri nji. Miha je nekoliko zadrževal svoje korake, ko pa se je ozrl in videl opazujoče ženske za seboj, stopil je odločno na desko.

V istem trenutku je stopil tudi Kozma na brv, ki se je šibila pod njegovimi težkimi koraki.

Nekako sredi sta prišla skupaj, in sta zrla drug drugemu v obraz, bila sta v zadregi in nejevoljna.

„Dobro srečo!“ zaklical je Kozma osorno.

„Bog daj!“ odgovoril je ravno tako Miha.

Stisnila sta si roke, potem sta stala za trenutek neodločna, skušala se izogniti drug drugemu, ženske pa so težko zadrževale smeh.

„Ta brv je nerodno narejena!“ rekel je Kozma.

„Prav žal mi je,“ odgovoril je Miha užaljen, „postavil sem jo jaz!“

„Potem niste stvar dobro premislili,“ rekel je Kozma, „saj dva poštena človeka še skupaj čez ne moreta.“

„Prosim!“ zavpil je Miha ter odskočil na desno v potok.

„Ne, ne! Bog varuj! Brv je vaša,“ kričal je Kozma ter odskočil v potok na levo stran.

Ženske niso mogle več zadrževati smeha, krohotale so se na ves glas.

„Vi ste postavili brv, zato bi bili morali meni pustiti prednost!“ jezil se je Kozma ter odšel.

„Kaj pa še!“ zaklical je Miha. „Kdo pa sem jaz? Slišite vi! Vi, vi ste imeli pustiti mene naprej!“ Potem je šel dalje, ni se več ozrl, ker ga je zasledoval smeh opazovalk, ki so se norčevale iz njega. Zdelo se mu je, da sliši, kako hitijo pripovedovati še drugim, kaj se je prigodilo in kako še vsaka nekaj prideva, tako, da po vsej vasi govore le o tem razžaljenji.

Zdaj ni mogel več k županu, ne v cerkev; vrnil se je domu, a po ovinkih, skozi vinograd, mimo vodnjaka.

„Kaj pa je Mihec?“ vprašala je Ana, ko je videla, da se vrača prezgodaj.

„Nič! Vse je v redu!“ odvrnil je Miha in šel v hišo.

(Dalje prih.)

Drugič so rodile jablane letos v Smrjah. Bila je namreč ob času žetve huda toča, ki je oklestila vse drevje prejšnjega sadu in vejic. Drevje se je obraslo pognalo drugič mladike, ocvetelo in rodilo sad. Po nekaterih vrtovih je obilno takih jabolk, ki že zorijo. — Počili sta pred kratkim gostilničarju Kovačiču v Smrjah dve lepi kravi. Pastir je pasel nevede na detelji in po poti domov sta mu poginili. Dogajajo se enaki slučaji večkrat v naših krajih. Ljudstvo potrebuje pouka, kako je ravnati v takih okoliščinah. — Zadnje deževje je napravilo obilo škode po cestah in potih. Po nekaterih krajih glavne ceste Reka-Trst je popolnoma videti spodnji tlak, a cestarji se pritožujejo, da nimajo gramoza za posipanje. Oblasti, kje ste?! — Trnovska čitalnica precej deluje, dasi se nasprotniki na vse mogoče načine prizadevajo ji škodovati. Le en zgled: Pri veselici, katero je priredila čitalnica kot vinsko trgatve je manjkalo ali bolje rečeno niso hoteli biti nasprotniki. Zato je prosil učitelj Lampret organista Šircija, naj da svojo sestro Pavlo kot pomočnico v petju. Komaj je dekan to zvedel, se je jezil, češ: „nasprotnikom je šla pomagat“, in zagrozilo se ji je, da jo izključijo iz Marijine družbe, ako gre še enkrat nasprotnikom pomagat. Zagrozilo se je tudi drugim, ki so bile na veselici. A čitalnica gre vendar naprej, in upamo, da bode še šla veliko bolj, ker ljudstvo uvideva potrebo njeno. Naša želja je taka, naj bi še bolj napredovala, zato naj skrbe voditelji. — „Notranjca“ prepovedujejo naši duhovni. Zato jih vprašamo, kaj jim je toliko v žolcu, ali jim zbuja nemirno vest? Kali!?

Iz Loža. Radi častikraje in umazane konkurence je sedel na zatožni klopi pri sodišču v Ložu pristni hajlovec Hans Zvettko, agent šivalnih strojev iz Kočevja, ker je tvrdkovodju Singerjevih šivalnih strojev, gospodu Ignaciju Kvasu na nečuven način čast kradel. Pri nemčurjih je pač tako, da ne trpe v svojem obližju Slovence. Kdaj se bomo Slovenci že spametovali, da bomo kupovali le od slovenskih potnikov. Za žalitve prisodilo mu je loško sodišče 20 K globe ali pa 2 dni zapor. Heil.

Sklicujoč se na paragraf 19. tisk. zakona z dne 17. decembra 1862. drž. zak., št. 6 ex 1863, zahteva podpisano županstvo z ozirom na domačo vest, objavljeno pod zaglavjem „Domače vesti“ št. 43. Vašega lista, da sprejmete v zakonitem roku na istem mestu in z istimi črkami nastopni uradni stvarni popravek: 1. Ni res, da je klerikalni župan Horvatin, kar meni nič, tebi nič, razpisal nove volitve za vse člane gospodarskega odseka in ob enem pa tudi za podžupana na Gorenjem Zemonu; res je pa, da je bil primoran kot vesten župan, razpisati nove volitve za vse člane gospodarskega odseka na Gorenjem Zemonu, ko sta oba svetovalca sama in podžupan Jože Geržina sam prišli k županu Horvatinu in sami od sebe odložili svoje mandate. 2. Ni res, da je bil pri novi volitvi izvoljen proti posvetnim postavam, katerih župan

Hrovatin ne pozna ali pa neče poznati, nov podžupan; res pa je, da se je vršila priprava za novo volitev, kakor volitev novega gospodarskega odseka, na Gorenjem Zemonu sama, popolnoma postavno; 3. Ni res, da župan Horvatin samolastno nastopa, da kar tako pozoblje in spravi iz sveta določbe občinskega reda, da si sam dela „vero in postave“; res je pa, da župan Horvatin postavno nastopa, da se ravna po določbah občinskega reda, da si ne dela sam „vero in postave“. Županstvo Jablanica, dne 12. novembra 1907. Anton Horvatin, župan.

§ 22 tiskovnega zakona prepoveduje takozvanim uradnim popravkom pristaviti kako opombo, tudi če so popravki še tako ničvredni in sami sebi si nasprotujoči.

„Župan-ia“ tako se glasom štampljke imenuje županski urad v Jablanici. Gospod „žepan“ bi lahko prihranili občini blamažo, da se ljudje ne smejejo, kedar vidijo dopise župana iz Jablanice.

Narodno gospodarstvo.

Kletarski tečaji. Znano je, da je kletarstvo na Kranjskem v primeri z drugimi, bolj naprednimi, vinorodnimi deželami še na jako nizki stopinji — ter da je nujno potrebno, da se naši vinogradniki z vso resnostjo poprimejo boljšega kletarjenja, ako hočejo pridelavati dobro, okusno in stanovitno vino in z istim s pridelki drugih dežel uspešno konkurirati. Kaj pomaga najboljši vinograd, ako gospodar ne zna pripraviti fino, žlahtno in stanovitno vinsko kapljico? Istotako je znanje umnega kletarstva neobhodno potrebno za vinske trgovce in gostilničarje, ki posredujejo prodajo vina med pridelovalcem in občinstvom in, ki lahko iz najboljšega vina naredijo najslabše, ako ž njim pravilno ne ravnajo. Da se ponudi interesentom prilika, izobraziti se teoretično in praktično v umnem kletarstvu, priredi c. kr. vinarski nadzornik Bohuslav Skalicky pri državni kleti v Novem mestu tekom prihodnjih zimskih mesecev več trodnevni kletarskih tečajev. Kdor se misli enega teh tečajev vdeležiti, mora se pismenim potom ali ustno zglasiti vsaj do 25. novembra t. l. pri c. kr. vinarskem nadzorstvu v Novem mestu. Ker je število udeležencev za vsak tečaj omejeno, priporoča se, da dotičniki prošnje prej ko mogoče vpošljejo. Vsak, kdor bo v tečaj sprejet, bode pravočasno in sicer vsaj en teden pred pričetkom tečaja, pismenim potom obveščen.

Deželna zveza za tujski promet na Kranjskem v Ljubljani opozarja, da so pri nji na razpolago vse tiskovine in pristopne izjave za hotelsko družbo „Triglav.“ Na željo se vpošljejo interesentom slike in načrti lepega hotelskega podjetja v Bohinjski Bistrici. Vljudno se vabi vsacega, da pristopi k temu domačemu podjetju, ki je neprecenljive važnosti v gospodarskem oziru. Pristopi se lahko le še do 15. decembra t. l., ker se potem skliče ustanovni občni zbor.

Kokoši pozimi ne nesejo. Temu je mnogokrat krivo to, ker nimajo gorkega hleva. Kokoši naj pozimi dobe poleg žita vsak dan gorko, kuhano hrano; tudi zelenjave pozimi ne smejo pogrešati.

Hmelj iz loške in cerkniške doline.

Ker se je v tem kraju pokazalo precejšnje zanimanje za obdelovanje hmelja, imam namen podati kratko sliko o tem pridelku in njega obdelovanju v loški in cerkniški dolini. Več kot petletna skušnja je sijajno pokazala, da zemlja in podnebje loške in cerkniške doline prav ugodno vplivata na razvijanje hmelja. Zlasti se je to letos pokazalo, ko je vzlic precejšnji suši, prav lepo uspel. Slučajno sem imel letos priliko si ogledati hmelj po Savinjski dolini tja do Velenja, ki pa je bil po moji sodbi, dasiravno takorekoč tam doma, za polovico slabši od našega. S tem, da se je naš hmelj glede kakovosti po izvedencih že večkrat preskusil in jednako prodajal z onim iz Savinjske doline, mora se priznati, da sta naši dolini v vsakem oziru sposobni za uspešno hmeljarstvo.

Seveda je naše hmeljarstvo še bolj v povojih, kar se tiče množine obdelovanja, sušenja itd. Hmelj je zelo občutljiva rastlina, ki zahteva skrbno gojenje; pozneje pa, ko se je temu priučilo, daje v primeri z drugimi pridelki menj dela ali vsaj menj trpljenja.

Res je, da so začetni stroški zelo veliki, kakor prekopavanje zemlje, hmeljevi drogi in sušilnica. Napravna glavica se mora tako razdeliti, da se vsako leto en del te glavice uničuje (amortizira). Sedaj ostane samo še vprašanje, kako bi se kaj izplačevalo saditi hmelj. Kar se tega tiče, velja splošno načelo: „Dobro leto vzdržuje sedem slabih“ ali z drugimi besedami: Ako je bila sedem let neprenehoma slaba letina ali nizka cena in eno leto pa nasprotno, so pokriti vsi stroški in delo vseh sedmih slabih let. Malokaterikrat se pa dogodi, da sta več kot dve leti zaporedoma slabi. Konsum pa je od leta do leta večji.

Cena hmelju zelo omahuje in ni ga pridelka, ki bi bil tako temu podvržen, kakor ravno hmelj. Danes ga lahko prodaš po 5 kron *kg*, drugi dan že po 3 krone in to gre dol do 60 vin. V obče pa cena nikdar tako ne pade, da ne bi bili vsaj stroški pokriti. Za nas je merodajna Češka, ki hmelj v veliki množini prideluje, ona odločuje višjo ali nižjo ceno. Če je n. pr. slaba letina, naj si bode že vsled suše, toče ali vsled hmelju sovražnih žuželk, in je poprašanje po hmelju veliko, je naravno, da se cene zvišajo in ravno tako hitro padajo v nasprotnem slučaju. Lansko leto so dobili tukajšnji hmeljarji 2 K za vsak kilogram. Kako je bil vsakdo zadovoljen, da je potegnil iz koščka zemlje lepo svoto. Letos se je doseglo pa le 78 vin. Noben drugi poljski pridelek ne more prinašati takih dohodkov, kakor hmelj; pač pa vemo, da imamo pri obdelovanju žita skoraj vedno izgubo.

Slaba letina ne sme našega zaupanja omajati, vstrajati se mora, kakor pri vsakem delu. Prej obubožani

prebivalci Savinjske doline tudi niso čez noč postali premožni.

Za začetek naj si vsak, kdor se namerava s hmeljem pečati, ustvari le majhen nasad, katerega lahko od leta do leta povečuje. Pri tem se ne občuti toliko napravniških stroškov, ima lahek pregled za preračunjanje ali se izplača hmelj saditi, ali ne.

Pri nas bi bilo treba sedaj le še organizacije, kako bi se dal hmelj z malimi stroški obdelovati in pa po najvišji ceni prodati. Vsakteri, kdor bi nameraval kaj več saditi, bi si moral napraviti primerno sušilnico, kakoršne imajo po Štajerskem vsi kmetje. Napravljene so primitivno ter stanejo le okoli 400 K, a pri tem popolnoma odgovarjajo potrebi. S tem odpade že pristojbina, ki bi jo plačal, če bi moral drugod sušiti, poleg tega pa ima sam lastnik pregled čez svoj hmelj; on gotovo najbolje pazi, da je občutljivi hmelj v vsakem oziru dobro opravljen.

Mogoče, da ne bi bilo slabo, da bi se vsaj za začetek, napravile v posameznih vaseh skupne sušilnice, tako n. pr. v Podcerkvi za tamošnje hmeljarje, v Grahovem zopet za Grahovce in Žerovljane itd.

Svetovati bi bilo, da si gre kdo popred take sušilnice ogledat v Savinjsko dolino.

Sčasoma, ko bi več hmelja pridelovali, bi tako vpeljali, da bi se hmelj na licu mesta prodajal naravnost v roke kupca in bi si tedaj zopet prihranili stroške prekupcev. Ustanovili bi potem hmeljarsko društvo, ki naj bi imelo nalogo zastopati interese vseh hmeljarjev.

Z ozirom, da so si različni narodi pripomogli s hmeljem do blagostanja, mislim, da tudi za notranjskega kmeta ne bi bilo napačno, — zlasti za tacega ne, ki ga je Bog obdaril z veliko družino, — si pomagati z lastnimi močmi do boljšega kruha. F. Ž.

Po svetu.

Proti alkoholu. Finski deželni zbor je sprejel zakon, s katerim se omejuje promet alkoholskih pijač. Ko se je ta vest razglasila v Helsingforsu, so prebivalci mesta slavnostno razsvetlili svoje hiše.

Čudna epidemija je nastala v Gesu na Štajerskem. Ljudje dobivajo krofe; tudi tujcev, ki so se še le pred kratkim tu naselili, se loteva ta bolezen. Domneva se, da je neki vodnjak vzrok čudne epidemije.

Izgon Slovanov iz Nemčije. Pruska vlada je izgnala 450 Hrvatov iz pruskih provincij.

Grozen umor. V okraju Koniha na Ogrskem je prišel 20 letni pisar Jurij Scabo pijan domu ter zahteval od svoje matere denarja. Ker mu ga ni hotela dati, je fant planil na starko in jo je zadavil. Na to je pokopal mater na vrtu ter odšel v gostilno nazaj. Sosed je opazoval morilca, ko je mater pokopaval, naznanil ga je orožnikom; ti so ga dobili še v gostilni, kjer je veselo popival.

Za kratek čas.

Raztresenost. Profesor: „Obžalujem, gospa, da ste izgubili dobrega soproga. Prosim, sporočite tudi g. soprogu izraz globokega sožalja.“

Odmev. Tujec: „Ta gostilna je znana radi lepega odmeva. Takoj poskusim: ho, hop!“ **Odmev:** „Ho, hop!“ **Tujec:** „Res izvrstno! Še enkrat zakličem: hej, odgovori!“ **Odmev:** „Hej, odgovori!“ **Tujec:** „Oho, to je pa tako čisto, kakor da bi bil kdo najet! Poskusim: ali hočeš kozarec piva?“ **Odmev:** „Da“.

Loterijske številke.

Trst, 9. novembra	72	90	6	32	88
Praga, 14. novembra	36	68	48	74	65

•• Dober tek ••

dobite, če uživате

KAISER-jeve mefine karamele.

Zdravniško priporočene!

Neobhodno so potrebne, če Vas **boli želodec, če manjka teka in je prebava slaba.** Karamele Vas takoj poživijo

Paket 20 in 40 vin. pri

J. Hus-u, lekarnarju v Vipavi.

V najem se odda s 15. aprilom 1. 1908 dobro idoča gostilna in prodajalna.

Položaj zelo ugoden, ker se shajajo vozniki in delavci vodne in parne žage istega lastnika. Lesna industrija se bode v novejšem času znatno zvišala, naravno, da bode tudi za gostilno in prodajalno večji promet. — Ponudbe se prosijo naravnost na lastnika Franjo Žagar, Markovec, pošta Staritrgr pri Rakeku (Kranjsko).

Svetovnoznana

postojnska jama

je odprta vsak dan ob pol 11. uri dopoludne
in je izključno električno razsvetljena.

Od 1. marca do 31. oktobra je odprta tudi ob
pol 4. uri proti vstopnini K 5.— za osebo.

Ob nedeljah in praznikih pa le K 3.— za osebo.

*K poroki g. M. Setinca z gdč. Betko
Burgerjevo najiskreneje častitajo
postojnski dolenski fantje.*

Dražbeni razglas.

Oddala se bo zgradba novega posojilniškega poslopja v Cerknici in so proračunjena posamezna dela kakor sledi:

1. zidarsko delo	K 28.135.98
2. tesarsko in krovsko delo	„ 5.249.77
3. kamnoseško delo	„ 2.231.35
4. mizarsko delo	„ 5.215.84
5. ključavničarsko delo	„ 1.975.34
6. kleparsko delo	„ 1.606.73
7. pleskarsko delo	„ 504.40
8. steklarsko delo	„ 662.29
9. pečarsko delo	„ 1.642.—
10. slikarsko delo	„ 483.58
11. železje, klozeti, kopališčne in vodovodne naprave	„ 3.676.48
12. rolete	„ 312.48
skupaj	K 51.696.24

K tej dražbi se vabijo podjetniki s pristavkom, da mora vsak, kdor namerava staviti, vložiti primerno varščino.

Ustmene ali pismene ponudbe jo vložiti pri podpisnem načelstvu do

1. januarja 1908.

Načrti, stroškovnik, dražbeni in stavbni pogoji so pri podpisnem načelstvu in pri arhitektu g. Karlu Holynskem v Ljubljani na vpogled. Čas za pričetek zgradbe poslopja je določen na aprila ali maja meseca 1908.

Načelstvo si pridržuje pravico, oddati skupno ali posamezna dela brez ozira na visočino ponudbe.

Posojilnica v Cerknici

dne 5. novembra 1907.

Načelstvo.

Opeka - zidaki

so naprodaj

v poljubnih množinah

== v parni opekarni ==

Jos. Lavrenčič-a v Hrašah pri Postojni.

Kašelj!

5245 notarsko poverjenih pričeval dokazuje, kako zdravilne so

Kaiser-jeve**Kdor**

ljubi svoje zdravje, ga odpravi.

prsne karamele s 3 smrekamiZdravniško preizkušeno in priporočeno zoper **kašelj, hripavost, katar, zaslišenje, krčeviti in oslovski kašelj.**
Zavoj 20 in 40 vin. Škatljica 80 vin.Zalogo ima **I. Hus**, lekarnar v **Vipavi**.**21 m² šamotnega tlaka**

ima na prodaj po znižani ceni

== Fran Šmuc, ==

zidarski mojster v Postojni.

Za večjo parno žago na kranjsko-hrvaški meji

išče se **== žagovodja. ==**

Sprejme se le strokovnjak, ki bi umel natančno voditi žagino, gozdno in pisarniško delo.

Nadalje se išče
(mašinst)**strojnik,**

ki je popolnoma izurjen v kovaškem ali ključavničarskem delu, zmožen vseh popravil pri parnem stroju in strojih za obdelovanje lesa; več bi moral biti tudi pri električni razsvetljavi.

Nastop službe meseca marca ali aprila 1. 1908. Plača po dogovoru. Znanje slovenskega ali hrvaškega jezika neobhodno potrebno.

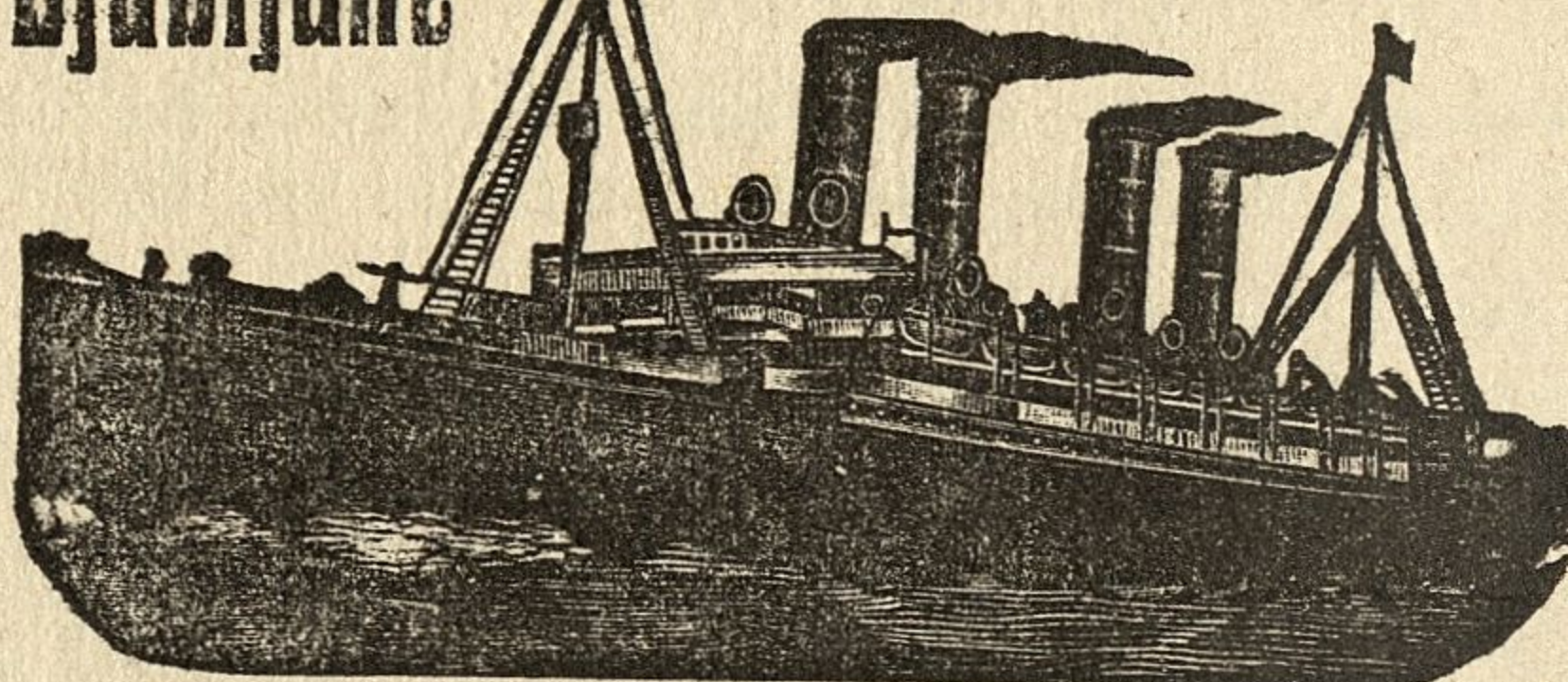
Pismene ponudbe se prosijo na upravništvo tega lista pod „Veleindustrija M. M.“.

Zahtevajte cenike zastonj in poštne prosto.

Franc Čuden

najstarejša eksportna tvrdka na debelo in drobno.

== Upar ==in trgovec zlatnine in srebrnine
v **LJUBLJANI**.Delničar prvih združenih tovarn ur »Union« v
Bielu, Genovi in Glashütte.**Iz Ljubljane v New-York**vozi se **najcenejše** s prekrasno opremljenimi **ekspresnimi parobrodi**, takozvanimi**== cesarskimi brzoparniki ==****Kaiser Wilhelm II., Kronprinz Wilhelm in Kaiser Wilhem der Grosse**, kateri so največji in najvarnejši na svetu.

Vožnja po morju traja samo 5 do 6 dni.

Zdatne ugodnosti dovoljujejo se večjim družbam. — Podrobna pojasnila in potrebni pouk da vsakomur nemudoma in brezplačno

EDVARD TAVČAR v Ljubljani
št. 35, Kolodvorske ulice št. 35,
nasproti stari Tišlerjevi gostilni.**Notranjska posojilnica v Postojni**

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure
== dopoldne. ==

□ □ □

Obreštuje hranilne vloge po 4½%, brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5%, in amortizaciji najmanj 1%, na osobni kredit po 6%.

□ □ □

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.